

درگاه

اون بش كونده بر نشر اولئور

برنجی سه : ایکنجی جلد

نومرو : ۱۹

۲۰ كانون ثانی ۳۳۸

مُصْطَاحِبَه

قافیه

انسانلری هنوز حیوان درکسند کورهن بر بدینله، یکی مدنیتی چوق سوهن بر عروک یاننده بدم. عرر : « انسانك مغاره دورندن بری صیبرلامادیقی نقیسه لری ندر ؛ بیلمیسیکز ؟ » دیدی . بدین کولومسه دی ، دیدی که : « انسانك مغاره دورندن بری صیبرلامادیقی شیلر آراسنده اك اول طیرناقزلی وصالجاری کوزمه چارپیور ، چونکه شاید اونلری زمان زمان کسیرمه سه تمامله اونه کی همچنلرینه بکزه بیك ؟ بو نقیسه بیده انسانك طیش پوزندن کوروپورم ، ایچ پوزنده کی صاچلری و طیرناقزلی ناصل بوپور ، آرتق یخچین ایده بیلمیسیکز ! »

ترقی و مدنیتی سوهن آرقاداش : « خایبر بیله مدیکز ، دیدی ، انسانك مغاره دورندن بری هنوز صیبرلامادیقی اك بارز ایکی نقیسه می وزلر وقایه لدر ؛ بیلمیسیکز که مغاره دورندن ، قولیه ، حتی ایکی قانی اولر دورینه قدر ، کاغذ و مطبعه یوقدی ، بناء علیه انسانلر سوزلرینی نسیاندن قورنار. همچون وزلرله دیزه لر ، قافیه لرله مهرلر ، کندیلرندن صوکره دنیا به کلاچك انسانلر یادگار برانیرلردی ؛ فقط مدنیّت ایلرلیوب ده کاغذ ، بالخاصه مطبعه ایجاد اولوندقدن صوکره یته سوزلرینی ، آرتق لزوی اولیان ، بو آلقلره دیزمکده دوام ایدیورلر. وزلك نه ایسه نه ، یته بر فائده می وار ، سوزلری قولاغزه آمریقاز زنجیرلرینك آیاق رقصاری کی خوش گتیرپیور ، فقط قافیه نك فائده سنی هنوز ادواک ایدهدم ؛ طن ایدهرم که انسانك مغاره حیاندن بری صیبرلامادیقی نقیسه قافیه در . »

بوملاحظه می قید ایتم ، قوف بر ملاحظه در ، فط برکیشینك دکدر ، هرمتدن میلیونلرجه انسان قافیه می پوزلرله کوروور . معمایه بوملاحظه نك بر نقطه سه حیرام ، حقیقه بکاده اوله کوروپیور که قافیه انسانلرک ایلک مدنی آریدر ؛ غریبدر که چوق اسکی نقیسه لرندن قورنولیلر ، اوندن حالا برتورلو قورتولا . پورلر .

شعرلرند قافیه اولیان مللری بر طرفه براتیورم ، چونکه اونلرک قافیه به بدل دهه . شکل قیدلری واردی ، بر حقیقتدر که شعرلری قافیه می اوله قیجلی ایدهن . مللرک چوغی ، بو صوکره ترقی عصرلرند قافیه لر می اوکجه ساده لشدیلر ، صوکره آرتق چوق پوزدیلر ، دهه صوکره آتغه قالفشیلر ، فقط بر دلولیا شلرندن آتامادیلر . شاعر بانویل ک یردن گوگه قادار حتی وارمش ؛ اوصی قافیه پرداز ، شعره دوغرون دوغروب « قافیه صنتی » کندیده ، شاعر دیه چک یرده ، « قافیه می » دیردی . پوشاعره کوره شعر ده نیلن آغاچك کوکی قافیه در .

انسان بزم ، عربك و محمك دیوانلرینه قارشیدن باقیه بودوشو چنگك دوغروغنه شاشار : بودوانلرده منظومه لرك تصنیفی بیله قافیه لرك صیراسیله در ؛ الف حرفندن یا حرفه قدر اوله کیددر . همین هراسلام شاعری ، دیوانی ترتیب ایدهرکن ، نقیصان قالماسین دیه ، شعرده اعتباری اولیان ت ، ض ، ط حرفلرله بیت قافیه لرلده ، ضروری اوله قی بر قیچ منظومه یازار ، اثر می تام برقیلیه قویار .

صوکره دورلرده بزده قافیه دن صیرلغه چالیشدی . قافیه نك اغمالی اوله عیدالمق . حامدك شعرلرند پوز کوستیرر ؛ صوکره دورلرده ، بزده عیدالمق حامدن ائی شاعر ، فقط اوندن دهه فنا قافیه می یوقدر صانیرم . حامد فرنگلرک « چوق زنگین » دیوب اوزنکاری ، بزم اسکیرلرک « مقید » دیوب قوللر غاده لری او ایکی اوچ بوغوملو قافیه لره مبرم برایتلا ایله طوتموش . کچن یاز ، برکون ، بیکده عبدالحق حامدك یاننده بدم ؛ اك کوزدل اثری اولان « تربه ساری زیارت » ك ، او قادر کیش الهامی ، صراع لر می قیسه هجوه میده بکنسق عربی مهدرلردن مرکب قافیه لرله یازمقیده کی فکری صودرم ، دیدی که : « او منظومه مده قافیه یوقدر ، چونکه : رجعت ، خلعت ، فرقت کلهری قافیه صایامالر ، سجده لر ، قافیه آتقی قید اولور ! » حامدك بوتون قافیه لر می بوملاحظه بیله متناسب اوله ق ، بوبله ایکی اوچدندرلر . توفیق فکرت دیردی که : « حامد قافیه می ، دراملرند اولدینی کی ، چوق فنا قوللاندی ، یاخودده «والدهم» ده

و « بیسل باشی هدیه می » نده اولدینی کی هیچ قوللاندی ، دامی اولدینی چون بوچنده ده موازنه می بولامادی . « معمایه می دیه چکم که کشک بوتون اثرلری «والدهم» منظومه می کی قافیه می یازسه بدی ! بردار ، خبردار ، آبانسز ، یابان سز قافیه لرندسه قافیه بزلک بگذر . فاضل احمد ، حامدك بو نقیسه سنی نه قدار سوعلی بردقته اشارت ایدیور :

دنتله باوبده کهکشانه ،
کیتسم دیورم بو ییل کشانه !

« چوق زنگین » قافیه دائما دکلیسه بیله اکثریا بودر .

حامد اسکی شعرک قافیه سنی بوزوپور ، بیکسینی برتورلو بولامادیردی . چونکه قافیه می بوتون اسکیرلری « کوز » له باقیوردی ، عینی تلفیق قافیه برشی ضم اتمک ایستوردی و آنجاق صیریتان براحتشام ضم ایدیوردی . توفیق فکرت ، جناب شهاب الدین و کچج آرقاداشلری ایلک دفعه تورک قافیه سنی جاذبه می برکوزه لاکله دیکشیدیلر . بکری سسته اولکی مجموعه لرده کوروش برعت ، مقتبس قافیه سندن چیمش بیخی خاطرلارکن ، قافیه تلفیق سنی کوزدن قولاغه برانیدران رجائی زاده اکرم بکی بردها حرمله یاد ایدهرر . تورک شعر می برجران باشقه برجرایه بکیرن بو پوکره ممل ، بوچنده ده کنجلرک اوکته دوشندی .

سمع ایچون قافیه ، جمهرنلرینک دیدکاری کی فرنگدن آیلندی ، فقط طنز ایتکاری کی ، بر تقلیدن عبارت دکدر ، لسانده املا برده سنی بیرتوق آجیلش بکی برانقدن ده باشقادر ، بر نقطه نظر دن شعر مزده بکی برلندید ، بر نقطه نظر دن ده باصمه قالیپ برشرق املا سنی آرتقه سندن تورکک اوز سسلر می آراغه دوغری بر حرکتدر . بکی قافیه فکرته تورک حیاته قاریشدی ، احمد هاشمک مستزادلی منظومه لرند « قولاغك هیجانله بکلدیکی برطنت اولدی .

سمع ایچون قافیه می ، قافیه نك کیشله می کی برحاشه طنز ایدهرلر ، تورکجه نك متصل دیکشیدکی بوسوکره سته لرده حالا بو فکرلری محافظه ایدیورلرسه ،

چوق آلدیورلر . تورکجه نك كچرديكى بوصوك اون سنه لك خبرلى انقلابله برابر قافیه لرمنده دارالدى . آرتق تورك شاعرى قافیه لرنى اوچ اساندىن الايور نك برساندىن آلبور ، صوكمه كوزه كوره دكل قولاغه كوره سولبور ، فقط بونك نه ضررى وار ؟ قافیه لرك اسكى غناسى اسكى منظومه لرك ايلك مصرع . عتدن صوكمه مصرعنه قدر لازمه دى . يكي منظومه لرك متنوع قطعه لريله يكي قافیه لرك ندرتى ، لزومندن فضله يتر .

اسان واملان توركجه لشديكه ، يكي منظومه لرده ادبيات جديده زمانك سيم ايجون قافیه لرده يك كوزه چارچور ، چونكه آرتق يالكنز قافیه ي دكل ، توركجه املانده سيم ايجون يازيورزده اوندن . اون بش كون اوليكى برصاحبه مدهده ديديكى كى ، لسانده برصاحله دها يورونجه توركجه ده قاشناشش اولان عربى و فارسى املان كلارلى ده توركه كوره بر املانله يازمه باشلارسق ، سيم ايجون قافیه يي هيچ حس ايتيه كجز .

مع مافيه بوقافيه بجى ، ايستر سيم ايجون اولسون ايستر كوز ايجون ، دائما موجوددر . قافیه ي بوكونيكى قيلميله بيله يوشماقنه ميلمز واردر . بو بحث طبعيله هنوز ايجنده بوجالانديغز . يكي منظومه شكلارنك مجتى ايجوز .

يبرى سنه اول ؛ ادبيات جديده شاعرلى ، آلافرانقه بيله اولسه ، يكي تحسى . يكي شكلارله افاده ايديبورلردى ؛ اونلرك عروضاو شعرده تشدقلى صرحله ي رضا توفيق واونك كى سامى نهودسنك لهجه سيله قوشمه لر و حضراس شيوه سيله مانى لر سويلن كنجلر مجى شعرده آشاماديلر . پاك دوغرو اوله رق دنييله بيركه اوتوز سنه اول معلم ناجى ويورلى عروضاو شعرده نه وضعيتده لسه بوكون رضا توفيق ويورلى او وضعيتده درلر . بو شاهرلر منظومه لرنى اسكى قالميرده و زنجيرله قافيه لرله دوكونورلر . مجبا حامد ، اكرم ، فكرت و جناب شهاب الدين له آرقاداشلرى عروضاو اسكى منظومه شكلارنى يكي براحتياجله بر اقاديلرمى ؟ غزل قالى اولره نامل كنه كورونديسه ، ياريشكى كنج شاعرلرده اوشمه قالى اوله كنه كورونميه جكمى ؟ زنجيرله قافیه لرى عروضاو ترك ايتديكمز كى ، مى وزنده ترك انيمه جكمى يز ؟

ايشته بو قافيه مجى بو شهبه ي اويانديره رق كوزلرمنى كرك عروضاو ، كرك مجى اسكى شعرمنه دوغرو چويرتور . اسكى شعرمنك طبعيه نه دى ؟ محمدن معنى ايتديكمز شعرك منظومه شكلارنده واحد قياىى « بيت » در ؛ قطعه ، غزل ، قصيده ، تركيب بند هپ پيلردن اورولور ، مجم « بيت » ه او قدار باغليدرك « رباعى » بيله « دو بيت » دير . بو شكل يالكنز ياكى مصرعدن عبارتكن قافيه سزدر دنييله بيلير ، پيتلر تكرر ايتديكه قافيه پيدا اولور ، وصوكنه قدر زنجيرله كيدير .

شيمدى برده اونكه ، ينى اصل تورك شعرى آلام .

آسياده كى بالارمندن ميراث قالان ، مى وزنى شعرمنك منظومه شكلارنده واحد قياىى « بيت » دكل بالهكس دورنلو « قطعه » در . تورك ايكلى ، اوچلو ، بشلى شكل بيلمز ، اوكا كوره منظومه شكلى دورت . مصرعلى « قطعه » در ؛ قوشه لرى قطعه يله باشلار صوكنه قدار قطعه يله اورولور .

كرك محمدن آلدېغز عروضاو شعرك كركده بالارمندن قالاغجه لى شعرك مشترك برخاصه سى واردر . ايكسندده منظومه لرك صوكنه قدار زنجيرله قافيه لرله اورولورلر .

شيمدى دقت ايديله جك مهم برنقطه وار ؛ بو ايكي نوع شعرده ده شعرك داياندينى نقطه قافيه دكل ، ردېندر . واقعا عيمك لى آريانى بر لساندر ، توركجه بالهكس تورانيدر . بو ايكي اسان آرى آرى طبعيه درلر ؛ برنده قمار جمله نك باشنده ديكرينك صوكنده كلير . اكر مطلقا دوشونولجك اولورسه دنييله بيليركه فارسيد « رديف » فضله در .

فارسى شعر طبعى آلامجه ، انكايجه ، فرانسزجه شعر كى طبعيه رديفسز اولالدى . توركجه ده بالهكس رديف ضروردير ، چونكه فعل جمله نك صوكنده كلير ، قالميرده قافيه اولانز ، ديكر كالميردن اولور ، بناء عليه رديفدن اوكه قافيه يده احتياج واردر . فقط بو عصرده ماضينك حقيقى قافيه كنه منطقه دكل ، اولرى اوله نلرى كى تثبيت ايدن يكي علله كورولور ، برى سالى برى آريانى ، برى ده تورانى بنى اوچ ضد زهره دن اولان عربيه ، فارسيد و توركجه ده شعرك شكلارى بردر ، چونكه كتاب بردى ، دين بردى ، مدنيت بردى ، عرفان بردى ، حظرو لدرده بر ايديلر .

اسلام مدنيتنك جانلى زماننده بو اوچ ملتده شعرلنى عبق ذوقله صوكنه قدار زنجيرله رديف وقافيه لرله يازيورلردى . عربك شعرمنده رديف اوسلودر ، فقط جمله ، توركك شعرمنده آتزيندر ، طاشقندر ، جوشقندر . توركك و عجمك شاعرلى قافيه دن زياده رديفه باسارلر . بالخاصه توركك منظومه لرى دنييله بيليركه عاذا رديفدن دوغار ؛ تورك رديفى بولدى ، شعرينك اصل اوزنى سويله مش ديكدر . مثلا رديف : « اولسه قده اولاسه قده بر » دو ؛ بو رديف آرتق معين بر فلسفه در ، فنا فى الهمى ، فداكارلى ، قيدى زنى سويله تير ، قوشمه بيله باشلار :

يقلمش ، يابلدش خانه خراز
آباد اولسه قده بر ، اولاسه قده بر !

قافيه « آياد » در ، آرتق شاعر ديكر قطعه لرده

كندى قافيه نك قانالرينه بر ايرى :

— دلداد اولسه قده بر اولاسه قده بر

— فرهاد اولسه قده بر اولاسه قده بر

— بنياد اولسه قده بر اولاسه قده بر ،

دبيه سويلير .

« فرهاد » له شيرينه و طاغره ، « دلداد » له

جانانه ، وصاله ، مهرانه قيصه جانجانه ، « بنياد » له

عمرانله خرابيه قدر سوروكله تير . بو مجته اغيار كوزيله باغانلر طن ايدرلركه بونوع شعرل شاعرك قلمندن دوغور و حسدن عاريدر . بيلمز لركه بوشاعرينه كوره در . دوغوسز شاعرلر رديفه طبعى جان تورنارانه صاريير كى صاريير ، دوغولورلى ايسه شوقك لك بوكسك ذروه سنه فبرلامق ايجون باصارلر .

برچوق ذوقلرمن كى بوصول شعرمنده انحلال ايتدى . يكي قولافلرمن سورده كلى قافيه لره دكل ، حقى برى برينك آردى صيراكن درت قافيه يه بيله تحمل ايدمه يور . مع مافيه ديديكى كى محمدن مشق ايتديكمز طرزك صوك سنلرينه بر معلم ناجيله پيرولرى ، داستانلى مانيلى شعرلرمنكده صوك سنلرينه بر رضا توفيق ويورلى مقدمش . فقط لك بسيط بر مافيه كوستريوركه عروضاو قافيه ورديك ادراك ايتديكى محمدى بريكى شعرمنكده ادراك ايدمجه كى كونلر يقيندر . مجبا يكي تورك شعرمنده بوقافيه نامل تقين ايدمجه ك ؟

قافيه ي مغاره و قوليه حياضدن قالم برنقصه طن ايدنلره ديرمكه : انسانلرك اوجساندن يادكار صافلاقلرى لك اى نقيصه قافيه در . شعرلرى قافيه ي اولارق تجلى اتمش اولان مللرك شعرلرندن قافيه قلماز . شعره « قافيه صنى » و كنديه ده « قافيه سى » ديه ين شاعر دوبان ويل قدر مبالغه ايتيه جكم . فقط شاعرك عضوينده قافيه قوشده قناد كيدير . ينى باشليجه برعضودر .

ايكي قافيه ي بر آرايه طوغرى درست كنتره مين برانسان حسلرلى تقى ايدمه من . فقط بو . انكسى آرتدقجه تقى ايتيكه موفق اولور . شعرك نثرلده قابل اولدينى طن ايدنه نلر غفلنده درلر . شعر محقق وزنه وقافيه يله وجوده كلير . شعر موسيقينك همشيره سيدر ، آلتسز تقى ايديله من . فنركك شامو بريان ولونى كى دهالرى سراپا حسدن ، ذوقدن و خيالدين عبارت اولان بونوك انسانلرى شاعر دكل نادر درلر . اولر حسلرلى تقى اتمه ديلر ، دوغورون دوغرى به سويله ديلر . بونوك آدملمتشا . عرلك تام ضد بديرلر . متشاعرلرك ملكه يله قانداقلرى وزن وقافيه يه بدل قلملرلى اولادى كى بونلركده وزن وقافيه لرى بوقدر . خارق الهاده كوزل بر نثرى اولان ويقتور اوغر نثره « فقرا شعرى » ديردى . شهبه ز اوغونك بوسوزى ده بوييلدن برچوق سوزلرى كى آشيريدر ؛ قسا كندى ضررينه اوله رقده سويله مش ! يالكنز نثرى شعرمن تماميله آيرمق اعتباريله دوغوردر .

فكرت زنجيرله رديفلره برابر زنجيرله قافيه لرى ده طور دوردى . رديفه انجناق توركجه نك طبعينده اولدينى قدار حق و بردى ، قافيه لرى بسيلكند بردى ، احمد هاشم آنجاق قولاغه بر موسيقى طابق و بره جك ترتيبده سريدى . يكي بعضى كنجارده فنركلرك « آسونانس » فى قبول ايتك هوسنه دوشيورلر « آشورى » ايله « طاشير » ي « حقى » ايله « موسيقى » ي تقيه

فلسفه

نمیل بوترو و فلسفه

۲

نمیل بوترو نيك علوم مثبتى انتقاد ايله باشلامى. شبيهه برهنگ مخصوص وار؛ فيلسوف كوسترماك ايسنوروك علم حقيقى تاميله احاطه ايدى. اونك بولدى قانولر ميسايمان؛ اونك اصوليله قابل تحقيق اوليان واقعات وار. بوى بويله بسط اتمك نتيجه اعتباريله چوق مومدر. اكر حقيقى يالكنز قوانين مثبتى عليه ايله قابل افاده كورورسه كه صنعتك نده حيات علميه موم او قدر مهم تأثيرى اولان اعتقادات و مفكوره لرك اهميتى آسلا بيلير. بزم قوانين ايجنه حبس ايدى چكنز عالم هم دار اولور، همده حر كائز و تلقائى اعتباريله بى ضلاله سوق ايلر.

علمك بىون حقيقى احتوا ايلديكى كوسترماك ايجون المزده بى علوم مثبتى استهداف ايلديكى غايه، بولدى فرضيله وار... بولرى لايقله تنقيد ايدر. بالخاصه علمك مثبت اولق ايجون اهل ايتديكى كيفياتى بارز برصورتده كوسترماك موفق اولورسوق او وقت حقيقى مثبت علمك قانولردن عبارت كورمى. اوفى اتم ايدى چكن باشقه بر اصول تحرى آراز. يالكنز بويله برانقادى باشا ايلمك ايجون علومده قدرت و صلاحيت ايسر... بوترو تنقيدلريله او افتدارى، بويلاحي غير قابل انكار برصورتده اثبات ايدى بىور. رياضياتدن اعتباراً بوتون علومك بولدى قانولرك ضرورى اولادى كى تماماً خارجى وشيى Objective بولمادىغى، بولرك دائماً احتمالى و اضافى قالدى مكل برصورتده اوزته قويور؛

ايجكه ساغ و برىورلر. تور كجده وار بىون انقلابده اولسون. فقط اونو تاما كى چوق كيش قايه لر، بسط قايه لر دن دها زياده اوسته اق ايسرلر، چونكه اوچ بومو ماو قايه لر يافىن بر كفتله بولورلر. بو نجر به لرده بولومش چوق متجدد غرب شاعرلرى هوا و هو سولردن ياواش ياواش واز كچورلر. قايه نظريه لرى وضع ايدى شاعرلرك خطاسنه دوشمك ايسنه م. يالكنز قناعم بودركه «سلطنت، قانان آت» كى «بارلاز، طوبارلاز» كى ايكى دفعه مفيد قايه لر چوق چير كيدرلر. برده بگله بى «نادر» قايه لر واردر، اكر ثيا كوزلدرلر. اوچ ياخودده ايكى بولمى كلمه كن برجه لى بويله قايه لر قولانچى چوق ائى اوقشورلر. كه وشك قايه لر حفته مبدلحق حادك فكرى دوغرودر، اونلر قايه دكل سچمدرلر.

اك كوزل قايه لر مصراعله مسميى اولورق متعضو اولان قايه لر.

مى كال

بوترو قوانين عليه نك مامت شعورى، حقيقى اجتماعيى تماماً كوسترماه چكى نتيجه سنه يالكنز ناصيل برطرز تفكرله واصل اولور.

شعورى تماماً دستور وقوانين علميه ايجنه آلمق ايسنه نظرياتي تدقيق ايدى چكن اولورسوق بولرك ادعائى نه مامت روحى كوسترماه سعاد، نده علوم سائره نك فرضيات و مباديلريله قابل تأييد. مثلاً پسيقوفيزيك نظرياتي يك ايلرى به كوتورده بولرك دعوا لرى تدقيق ايدى كى. وه برك، فخنه ريك، ثرات خارجيه ايله احساسلر م آراسنده بولدى مناسب و دستورلردن عبارت آلان بو نظريه لر فداران بوتون شعور و تفكر ايجى خارجى مؤثرلرى تدبير سايه سنده تماماً كى قانولر ايجنه آلايه چكلى طن ايدى بولر. فقط بوا دى بركه علوم سائره نك قبول ايتدى مبادى ايله تضاد تشكيل ايدر. چونكه علم مثبت اولايامك ايجون موضوعى اولان جادئلك قابل تدبير اولان، تدبير آخرله شيى Objective بولونان رقتسميله تدبير و اولچويه كبره ميه چكن بولونان بى

نمیل بوترو

Subjective جهنى آيرى بىور و يالكنز برنجى قسمى تدقيق ايدرك قانولرى بولور.

ايجكى جهنى روحانيه، فلسفيه بيراييور. مثلا حكمت طبعيه (صوت) ديدى كى حادئى تدقيق ايدر دكلى؟ فقط موتك اهترازدن عاوش اولمى اعتباريله بر مامت خارجيه وار؛ حكمت طبعيه يالكنز بوى تدقيق و بولرك قانولرى بولور. فقط برده مبدلحق كوزل، چير كى اولمى، مؤثر ويا غير مؤثر، آهنگلى، آهنگسز بولونمى كى انفس قسمى دار، حكمت طبعيه، بوجوى هيچ موضوع بحث ايتز چولكه بويكيات دستور كى به كيرمى. ايشته هر هام بويله انفس جهنى روحانيه فلسفيه بيرايير، شيمدى برده پسيقوفيزيك بوتون حيات شعور بى اضاخ ايجكه قانولرك ادعائى دوشونوكز؛ اونلر كوره بوتون شعور بى بوانفسى كيفيانه نهايت بر طاقم كيت عائد دستورلرله قابل افاده در. بى من حيث المجموع - واقعاته كيفيت دنياه چكن انفسى جهنى بوق ديمكدر. احوالده علومك بويله انفسى جهنى بيرافه بيرافه بورومكه چالشيلى عبث اولمازى؛ رياضيه دن اعتباراً هر علمك بر طاقم مباديى،

شعر

موص

آقشام بىه طوبلاندى درينده...

جانان كولور اسكى يرنده،

جانان كه كوندوزلى كلز

آقشام كورونور حوض اوزرنده،

مهناب كر نازه بلنده،

اوستنده سما كيزلى براورتو

ييلدزلر اونك كلدر النده.

امير هاشم

متعارفلى واردر كه قابل اثبات دكلدر. اونلر او علمه ايتدا ايدى بىه هان تسليم اولونور. اصول علميك استناد ايتدى بوى دستورلر بذه قابل تحقيق دكسه، بولرك انفسى و شعورى استاد كاهلرى بوقه انسانلر علومك تمارخى متعارفلىريك حقيقى ماهيتى آراشد. بر بيله چك قدرتدن مجرودلر ديمكدر. بو تنقيدره حقيقى علميه بذه قابل تدبير اولايان دستورلر استناد ايتدى كنه نظراً هيسنه شين ايله باقماقز و بوسورتله ايجدن چيقلماز بر چوقوره دوشمك كى نمكندر. اونك ايجون نهايت پيحقوفيزيك بر قسم حادئات شعور بى تدبير ايدى بيله تفكر و شعورك بوشك حالارى ديكر علملركى، كيتله افاده ايدى بيله چك درجده مفصل عدايمى و اونك ايجون طريقي علميدى ماعدا بر بول آراسى ايجاب ايلر.

بوترزده دوشونك شرطيله پسيقوفيزيك تحرياتي شىر اولور. چونكه او وقت علمك ايسنه ديكى كى بولاجى قانولر حيات شعور بى نك، ماديه، بذه تماماً مربوط بولونان رقتسمه عايد اوله جى تسليم ايديلر. و مامت شعور و روحك تفكرات عايله بى آبرجه تدقيقانه زمين اتماد ايدى بيلير، ذاتاً درين بر نظارله حادئات شعور بيله باقاي اولسه قى هيجده حادئات ماديه قابل ارجاع اولادى كى كورورز. اويله يا، خارجه كوردى كى يالكنز حركندر.

شعور و تفكر ايسه البته حركت دكلدر. اولسه اولسه احوركتله تفكرات آراسنده بر موازات اولدىغى قبول ايدى بيليم. بى هر هانكى برحال روچنك شو قدر بر قوت، شوبله بر حركتله متوازيأ حاصل اولدىغى تسليم ايدى بيليم. يالكنز بويله بر موازات ناصيل تدبير ايدى بيلير؛ بولك ايجون اول اسرده روحك حالارى بر طاقم بسط كيفيتله ارجاع ايلك و بولرك تقابل ايتدى بى حركت و قوتى بولق ايجاب ايدر. حالات شعور بى مازدن برى، مثلا تخطرى آليكنز، خاطرا نژده كى نحوى بى واضح ويا مبهم، دوغرى ويا